

Αρχιεπίσκοπος Βολοκολάμσκ Ιλαρίων: «Η δεισιδαιμονία ξεχωρίζει από την πίστη τόσο πολύ, όσο ο διάβολος από τον Θεό και το σκοτάδι από το φως»

Στα πλαίσια της εβδομαδιαίας τηλεοπτικής εκπομπής «Εκκλησία και κόσμος», στις 16 Ιανουαρίου του 2010, ο Πρόεδρος του Τμήματος Εξωτερικών Εκκλησιαστικών Σχέσεων του Πατριαρχείου Μόσχας Αρχιεπίσκοπος Βολοκολάμσκ Ιλαρίων αναφέρθηκε στην διαφορά μεταξύ πίστης και δεισιδαιμονίας.

Ο Ιεράρχης χαρακτήρισε τις δεισιδαιμονίες υποκατάστατα της πίστης. Αυτή η υποκατάσταση γίνεται σε περίπτωση όταν η πραγματική ουσία των χριστιανικών εορτών και του χριστιανικού τρόπου ζωής εκτοπίζεται από τα έθιμα, τα οποία δεν έχουν τίποτε κοινό με την Εκκλησία. Σύμφωνα με τον Σεβασμιώτατο κ. Ιλαρίωνα, «πίσω από πολλές δεισιδαιμονίες κρύβεται ο διάβολος, ο οποίος προσπαθεί απλά να κοροϊδεύει τη θρησκεία».

«Η Εκκλησία προσπαθεί πάντα να διδάξει τον άνθρωπο την λογική αντιμετώπιση της ζωής. Ο ίδιος ο Θεός έγινε άνθρωπος για να διδάξει τους ανθρώπους τη γνώση, για να τους δείξει που είναι η αλήθεια και που είναι το ψεύδος, που είναι το καλό και που είναι το κακό, που είναι το φως και που είναι το σκοτάδι.

Οι δεισιδαιμονίες, οι μαντείες είναι το απόλυτο σκοτάδι, ενώ το γνήσιο θρησκευτικό συναίσθημα, η τελετή και το Μυστήριο είναι πάντα το φως. Για αυτό το λόγο η δεισιδαιμονία ξεχωρίζει από την πίστη τόσο πολύ, όσο ο διάβολος από τον Θεό και το σκοτάδι από το φως. Είναι πράγματα εντελώς διαφορετικά», ανέφερε χαρακτηριστικά ο Αρχιεπίσκοπος Ιλαρίων.

Στη συνέχεια ο Πρόεδρος του ΤΕΕΣ απάντησε στην ερώτηση για τη διαχωριστική γραμμή μεταξύ δεισιδαιμονίας και πίστης: «Ἔστι δὲ πίστις, ὅπως λέει ο Απόστολος Παύλος, ἐλπίζομένων ὑπόστασις, ἓνα εσωτερικὸ συναίσθημα, το οποίου αποκτάται χάρις στη θρησκευτική εμπειρία και τη θρησκευτική ζωή του ανθρώπου. Είναι λάθος να ταυτίζει κανείς την πίστη με τα έθιμα και τις τελετές».

Ακόμα πρόσθεσε ότι «Εμείς έχουμε διαδεδομένο πολύ το φαινόμενο της πίστης σε τελετές, το οποίο συνίσταται στο ότι η πίστη από ορισμένους εκλαμβάνεται ως ένα σύνολο από τελετές, μέσα στις οποίες δήθεν συμπεριλαμβάνεται ολόκληρη η πίστη...Σε εκείνη την περίπτωση οι άνθρωποι

προσπαθούν να γνωρίσουν την Εκκλησία αποκλειστικά από την άποψη των υφισταμένων εθίμων, και...όλες οι ερωτήσεις αυτού του ανθρώπου που απευθύνει στον κληρικό, περιορίζονται στα ασήμαντα εξωτερικά στοιχεία».

Επίσης ο Ιεράρχης τόνισε ότι ακόμα και η προσευχή δύναται να είναι γεμάτη από δεισιδαιμονία εάν δε στηρίζεται στην πνευματική εμπειρία. Ένας άπιστος δύναται να απευθύνεται στους αγίους παρακαλώντας αυτούς για τις υποθέσεις του, και είναι καλύτερα από το εάν δεν προσευχόταν καθόλου, «αλλά ακόμα καλύτερα θα ήταν εάν ερχόταν στην Εκκλησία και όλη τη ζωή του θα εκλάμβανε στο σύνολό της, και σε όλα τα προβλήματα, ακόμα και σε όλες τις σωματικές αρρώστιες να διέκρινε εκείνο το πνευματικό στοιχείο το οποίο δεν μπορεί να θεραπευθεί με καμία δεισιδαιμονία, τελετή ή μαντεία».

Στο τέλος ο Αρχιεπίσκοπος Ιλαρίων απάντησε στην ερώτηση σχετικά με την ορθόδοξη αντιμετώπιση του φαινομένου «ματιάσματος»: «Δεν υπάρχει καθόλου αυτός ο όρος στο ορθόδοξο λεξιλόγιο, διότι η Ορθόδοξη Εκκλησία δεν αναγνωρίζει αυτό το φαινόμενο. Είναι αδύνατο να ματιαστεί κανείς λόγω ότι κάποιος τον κοίταξε παράξενα. Όμως γνωρίζουμε ότι υπάρχουν αρνητικές σκοτεινές δυνάμεις τους οποίους χαρακτηρίζουμε δαιμονικές. Αυτός ο κόσμος των δυνάμεων αυτών συνυπάρχει παράλληλα με το δικό μας. Εάν μετέχουμε στα μυστήρια της Εκκλησίας, φοράμε σταυρό και, το πιο βασικό, δεν πιστεύουμε στη δύναμη του διαβόλου και εκείνων των πνευμάτων τα οποία εξουσιάζει, είμαστε ασφαλείς. Ο άνθρωπος γίνεται δεκτικός των ενεργειών αυτών των πνευμάτων σε περίπτωση όταν ο ίδιος τους ανοίγει την πόρτα μέσω συμμετοχής του σε δεισιδαιμονίες και μαντείες...Η Εκκλησία προειδοποιεί κατά των δεισιδαιμονιών αυτών. Πρέπει να εκκλησιαζόμαστε, να φοράμε το σταυρό μας, να μεταλαμβάνουμε, να εξομολογούμαστε, να μη κάνουμε θανάσιμες αμαρτίες και τότε κανένα κακό δε θα βλάψει τον άνθρωπο», είπε εν κατακλείδι ο Αρχιεπίσκοπος Ιλαρίων.